

I. ULUSLARARASI SARAYBOSNA BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR VE İNOVASYON KONGRESİ KONGRE KİTABI

**18-19 OCAK
2025**

BOSNA HERSEK

<https://www.wosconkongreleri.com>

1. INTERNATIONAL SARAJEVO SCIENTIFIC RESEARCH AND INNOVATION CONGRESS

18-19 January, 2025, BOSNIA-HERZEGOVINA

EDITOR
Prof. Dr. Recep ARDOĞAN

03.02.2025
by BILSEL PUBLISHING

ISBN: '978-625-95532-9-0'

All rights of this book belong to BILSEL PUBLISHING.
The book is not intended for commercial profit.
It is responsibility of the author to abide by the publishing ethics rules.

Bu kitabın tüm hakları BİLSEL YAYINCILIK yayınevine aittir.
Kitap ticari bir kar amacı gütmemektedir.
Yayın etiği kurallarına uymak yazarın sorumluluğundadır.

<https://www.wosconkongreleri.com/>

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, distributed or transmitted in any form or by any means, including photocopying, recording or other electronic or mechanical methods, without the prior written permission of the publisher, except in the case of brief quotations embodied in critical reviews and certain other noncommercial uses permitted by copyright law.

İÇİNDEKİLER//CONTENTS

ANALYSIS OF TUBERCULOSIS INCIDENCE AND CASE NUMBERS IN TURKEY USING THE FRACTAL GREY MODEL	7
ENERJİ İLETİM HATLARINDA YAPAY SİNİR AĞI TABANLI ARIZA SINIFLANDIRMA YÖNTEMİ.....	27
GRUNİG'İN MÜKEMMEL YÖNETİM ANLAYIŞI İLE YÖNETİMDEKİ MÜKEMMELLİK ANLAYIŞI ARASINDAKİ İLİŞKİ	42
MOBİL CİHAZ MİMARİSİ VE MOBİL CİHAZLARDAKİ YAYGIN KULLANIMI.....	44
2023 PAZARCIK DEPREMİNDE HESAPLANAN VE ÖLÇÜLEN İVME KAYITLARI KULLANILARAK HATAY İLİ İÇİN AZALIM İLİŞKİLERİ DUYARLILIĞININ ANALİZİ	58
LİMGH ₃ BİLEŞİĞİNİN YAPISAL, ELEKTRONİK, MEKANİK, OPTİK VE HİDROJEN DEPOLAMA ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ.....	70
KÜBİK ZİNC TELLÜR BİLEŞİĞİNİN YAPISAL, ELEKTRONİK, OPTİK VE MEKANİK ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ.....	81
RAMAYANA VE İNSAN-DOĞA İLİŞKİSİ	92
SANAT, SANSÜR VE İFADE ÖZGÜRLÜĞÜ: HOWARD BRENTON'UN AI WEIWEI'SİNDEN DERSLER.....	94
MEVLANA'NIN ÖLÜM TEMALİ ŞİİRİNİN MODERN ŞİİR TAHLİLLERİ KULLANILARAK YENİDEN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	96
TÜRK RUHUMUZUN NAĞİL BÜTÜNLÜĞÜ ÜZRƏ TİPOLOJİ UYUMLAR VE MUKAYİSELİ TESBİTLER.....	102
OSMANLI KRONİKLERİNDE BOSNA'DAKİ TOPLUMSAL OLAYLARIN GENEL BİR TARİHSEL, DİLSEL VE KÜLTÜREL ANALİZİ: İNGİLİZ AKADEMİK SÖYLEMİ BAĞLAMINDA MUHAMMED ENVERİ'NİN TARİH ÇALIŞMALARI ÖRNEĞİ.....	114
AN OVERALL HISTORICAL, LINGUISTIC, AND CULTURAL ANALYSIS OF SOCIAL EVENTS IN OTTOMAN CHRONICLES IN BOSNIA: THE CASE OF MUHAMMED ENVERİ'S HISTORICAL STUDIES IN THE CONTEXT OF ENGLISH ACADEMIC DISCOURSE	115
BOSNA-HERSEK'TE DİLSEL ÇEŞİTLİLİK VE ÇOKDİLLİLİK: TARİHSEL SÜREÇTEN GÜNÜMÜZE BİR İNCELEME.....	126
LINGUISTIC DIVERSITY AND MULTILINGUALISM IN BOSNIA-HERZEGOVINA: A STUDY FROM HISTORICAL PROCESS TO THE PRESENT DAY	127
CEREBELLUM AND ITS CLINICAL IMPORTANCE	135
DORELLO KANALI VE KLİNİK ÖNEMİ	141
KRONİK HASTALIKLAR VE HEMŞİRELİK BAKIMINDA YAPAY ZEKÂ.....	147
YAŞLI BİREYLERİN BAKIMINDA GÜNCEL TEKNOLOJİK YAKLAŞIMLAR	156

HASTANE ENFEKSİYONLARININ EKİP ÇALIŞMASIYLA STRATEJİK YÖNETİMİ.....	170
KEMOTERAPİ VE RADYOTERAPİ HASTALARINDA AĞIZ VE DİŞ SAĞLIĞI	187
İSKELETSEL SINIF III MALOKLÜZYONA SAHİP HASTANIN ORTODONTİ VE ORTOGNATİK CERRAHİ İLE TEDAVİSİ: OLGU SUNUMU	196
BÜYÜME GELİŞİM DÖNEMİNDEKİ HASTALARDA TWIN-BLOK APAREYİ İLE ALT ÇENE GERİLİĞİNİN FONKSİYONEL TEDAVİSİ: VAKA RAPORU	198
SYNTHESIS AND CHARACTERIZATION OF A BENZIMIDAZOLIUM SALT AND ITS INTERACTION WITH EGFR RECEPTOR	200
OTITIS MEDIA OLAN KÖPEKLERDE İŞİTME TESTİ VE KAN PARAMETRELERİNİN ARAŞTIRILMASI.....	201
INVESTIGATION OF HEARING TEST AND BLOOD PARAMETERS IN DOGS WITH OTITIS MEDIA.....	202
SOLUNUMDA ALVEOLLER VE GAZ GEÇİŞ MEKANİZMALARI	203
BOYUN ÜÇGENLERİ: ANATOMİK YAPI VE KLİNİK ÖNEMİ	211
GILLES DELEUZE'DE ETİK KAVRAMI.....	219
THE CONCEPT OF ETHICS IN GILLES DELEUZE	220
TÜRKİSTAN'IN KÜLTÜREL KİMLİĞİNDE KILIÇ VE KALEM İZİ.....	226
ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE MANEVİ ZEKÂ DINDARLIK VE GELECEK KAYGISI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ	236
KÖTÜLÜK TÜRLERİ AÇISINDAN DEPREMİN YOL AÇTIĞI ZARARLAR	238
“KAHRAMANMARAŞ DEPREMİ BAĞLAMINDA DİN-İNSAN İLİŞKİSİ” PROJESİ TANITIMI VE İLK BULGULARIN PAYLAŞIMI	252
COMPARATIVE MARITIME POLICIES AND SECURITY COOPERATION: EXPLORING THE POTENTIAL FOR COLLABORATION BETWEEN TÜRKİYE AND MADAGASCAR	274
ARTIFICIAL INTELLIGENCE AWARENESS OF HUMAN RESOURCE RECRUITERS: EVALUATION IN A THEORETICAL FRAMEWORK	295
OSMANLIDAN GÜNÜMÜZE GIDA DENETİMLERİNİN GELİŞİMİ	297
AVRUPA'DA AŞIRI SAĞ DÜŞÜNCENİN YÜKSELİŞİ VE GELECEKTE OLASI SONUÇLARI.....	299
SİYASAL ALEVİLİK	301
KIRMIZI PANCAR SUYU ÜRETİMİ SIRASINDA MİKROBİYOLOJİK PROBLEMLERİN BELİRLENMESİ.....	325
EVALUATION OF ANTIDIABETIC AND ANTIOXIDANT POTENTIALS OF SCHIFF BASE DERIVATIVES OF USNIC ACID.....	327
TÜRKİYE'DE PAKETLENMEMİŞ OLARAK SATILAN KURU ÜZÜMLERDE OKRATOKSİN TAYİNİ.....	328

KARRAGENAN/PVA/PEG KOMPOZİT FİLMLERİN GELİŞTİRİLMESİ, YAPISAL, MEKANİK VE DİELEKTRİK ÖZELLİKLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	330
DEVELOPMENT OF CARRAGEENAN/PVA/PEG COMPOSITE FILMS AND EVALUATION OF THEIR STRUCTURAL, MECHANICAL, AND DIELECTRIC PROPERTIES	331
ÇİNKO NANOPARTİKÜLLERİN ÇEVRE DOSTU YEŞİL SENTEZ YÖNTEMİYLE ÜRETİMİ: KARAKTERİZASYONU VE KOMPOZİT MALZEMELERE ENTEGRASYONU.....	343
PRODUCTION OF ZINC NANOPARTICLES BY ENVIRONMENTALLY FRIENDLY GREEN SYNTHESIS METHOD: CHARACTERIZATION AND INTEGRATION INTO COMPOSITE MATERIALS	344
ÇÖREK OTUNUN ÇİMLENME VE FİDE GELİŞİMİ ÜZERİNE FLUAZİFOP-P-BUTYL AKTİF MADDELİ HERBİSİTİN ETKİSİ.....	356
FARKLI KURUTMA YÖNTEMLERİNİN <i>THYMBRA SPICATA</i> 'NİN UÇUCU YAĞ ORANI VE BİLEŞENLERİ ÜZERİNE ETKİSİ	364
HAZAR GÖLÜ (ELAZIĞ) EPIPELİK VE EPIFİTİK DİYATOMELERİNİN İNCELENMESİ	374
ÇOK KRİTERLİ DEĞERLENDİRME YÖNTEMLERİ İLE YERALTI SU KALİTESİ VE KİRLİLİK RİSK HARİTALARININ BELİRLENMESİ	376
KAYNAKLAR	403
HİDROLOJİK MODELLEMEDE HEC-HMS UYGULAMASI: BİR YAĞIŞ-AKIŞ ÇALIŞMASI	405
GREEN ECONOMY: CHALLENGES AND OPPORTUNITIES OF THE MODERN ERA	407
CƏLİL MƏMMƏDQULUZADƏ VƏ MİLLİ MƏTBUAT	416
“MOLLA NƏSRƏDDİN” VƏ “FÜYUZAT” JURNALLARININ TƏDQIQI MƏSƏLƏLƏRİ	421
“SARIKÖYNƏKLƏ VALEHİN NAĞILI” ROMANINDAKI DİGƏR MÜSBƏT OBRAZLARIN XARAKTERİSTİKASI.....	427
İ.ƏFƏNDİYEV NƏSRİNİN BƏDİİ XÜSUSİYYƏTLƏRİ	429
TÜRK TƏSƏVVÜF POEZİYASINDA YUNUS İMRƏNİN YERİ	431
FELYETON SATIRIK BİR JANR KİMİ.....	440
THE ROLE OF FINE ARTS IN FORMING STUDENTS' COOPERATION SKILLS	443
AZƏRBAYCANDA ZƏRGƏRLİK SƏNƏTİ	446
APPLICATION OF GAME-BASED LEARNING MODEL IN AZERBAIJANI LANGUAGE LESSONS IN PRIMARY CLASSES.....	450
MÜTƏHƏRRİK OYUNLARIN TƏRBIYƏVİ ƏHƏMİYYƏTİ.....	456
THE LESSON AS THE PRIMARY ORGANIZATIONAL FORM OF LEARNING AND THE MAIN REQUIREMENTS OF THE LESSON.....	460
DƏRS TƏLİMİN ƏSAS TƏŞKİLİ FORMASI KİMİ VƏ DƏRSƏ VERİLƏN ƏSAS TƏLƏBLƏR.....	466

THE ROLE OF FINE ARTS IN FORMING STUDENTS' COOPERATION SKILLS
ŞAĞIRDLƏRDƏ ƏMƏKDAŞLIQ BACARIĞININ FORMALAŞDIRILMASINDA TƏSVİRİ SƏNƏT
FƏNNİNİN ROLU

Emil Raul oğlu Ağayev

Teacher of the subject combination commission "Art and physical education" of the Azerbaijan State
Pedagogical College under the Azerbaijan State Pedagogical University

Emilaghayev93@mail.ru

ORCID NO: 0000-0001-9354-0839

Xülasə. Orta məktəblərdə şagirdlərin əməkdaşlıq bacarığı onların fənlərin tədrisində ön plana çıxarılır. Təsviri sənət yaradıcı fənn olduğuna görə şagirdlər qruplarda müxtəlif tapşırıqlar yerinə yetirirlər. Bu zaman qruplarda olan şagirdlər fərqli düşüncə və yaradıcı qabiliyyətlərinə malik olurlar. Bu məqalədə şagirdlərdə əməkdaşlıq bacarığının formalaşdırılmasında təsviri sənət fənninin rolu təhlil edilmişdir.

Açar sözlər: Təsviri sənət, orta məktəb, əməkdaşlıq, yaradıcılıq, incəsənət

Abstract . In secondary schools, students' ability to cooperate is brought to the fore in the teaching of their subjects. Since fine art is a creative subject, students perform various tasks in groups. At this time, students in groups have different thinking and creative abilities. In this article, the role of fine arts in the formation of students' cooperation skills is analyzed.

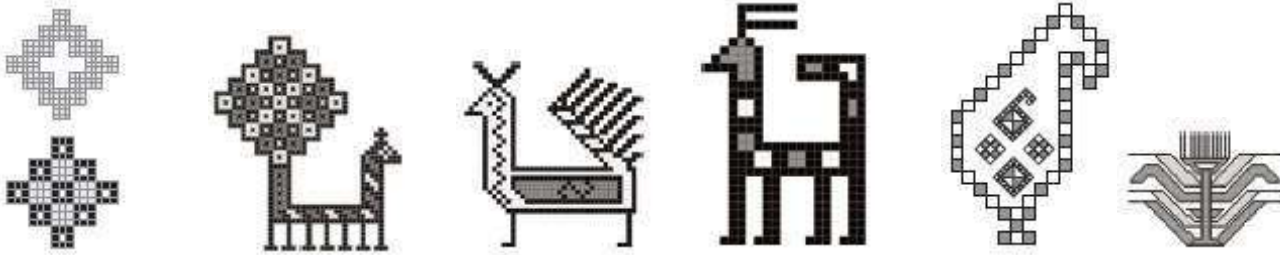
Keywords: Fine arts, high school, collaboration, creativity, art

Təsviri sənət fənni şagirdlərdə yaradıcı qabiliyyətləri inkişaf etdirməklə bərabər, əməkdaşlıq və birgə çalışmaq qabiliyyətlərini də ön plana çıxarır. Yəni təqdim edilən yaradıcı tapşırıqda fərqli düşüncələrə malik olan şagirdlər rəng, obraz, süjet həllini fərqli seçə bilirlər. Şagirdlər burada birgə öyrənmə, rəqabətyönümlü öyrənmə bacarıqlarını da inkişaf etdirirlər.

Orta məktəblərdə təsviri sənət fənninin tədrisində “interaktiv-yaradıcı öyrənmə mühiti”nə imkan yaratmaq lazımdır. Sınıfdə qruplarla işləyərkən əməkdaşlıq etməyin qaydaları və qrupla çalışmanın prosedurları şagirdlərə izah edilməlidir.

Təsviri sənət müəllimi qrupların tərkibini qarışıq formada yəni, bilik, bacarıq və düşüncələri fərqli olan şagirdləri əməkdaşlığa cəlb etməlidir. Təlim nəticələri aşağı olan şagirdlər diqqətdən kənar qalanda şagirdlər arasında nailiyyət fərqi daha da artır və ruh düşkünlüyü baş verir.

V sinif şagirdlərinə “Xalça naxışları” mövzusunda ornamentləri təsvir etmək tapşırılmalı və stilizə bacarıqlarından fərqli istifadə etmək onlarda müstəqil düşüncə formasının inkişafına gətirib çıxaracaqdır. Şagirdlər xalçaları bəzəyən təbiət və həndəsi motivləri təsvir edirlər və fərqli formada yanaşırlar.

İLL 1. Xalça naxışları

Təsviri sənət fənninin məzmun xətlərinə uyğun bilik və bacarıqlar dəyərləndirilməlidir. Şagirdlər öyrənəcəkləri məzmunundan əlavə birgə qərarların verilməsi, qarşılıqlı fikir mübadiləsi kimi məqamları da özləri üzərində inkişaf etdirirlər. Əməkdaşlıq zamanı şagirdlər rəqabətə əsaslanan qrup işinin tapşırığını müəyyən bir vaxt ərzində dəqiq, səlis yerinə yetirməlidirlər. Bu zaman yerinə yetirilən tapşırığın məqsədi aydın olmalıdır. Müəllim “Bədii şüşə” mövzunu keçərkən təqdim edilən şüşə formaları üzərində müəyyən rəng, süjet tapşırıqlarını verməklə, həm də şagirdlərdə yaradıcı düşüncəni inkişaf etdirir.

İLL 2. Bədii şüşə

Təsviri sənət fənninin tədrisi metodikasında şagirdlərdə əməkdaşlıq bacarığının formalaşması aşağıdakı müsbət inkişafılara gətirib çıxarır:

- şagird və müəllim arasında yaradıcı fikirlərin mübadiləsi;
- müxtəlif yaradıcı düşüncələrin inkişafı və qarşılıqlı mübadiləsi;

-özünüifadətmə, incəsənət əsərini təhliletmə və fərqli yanaşma bacarıqları inkişaf etdirilir.

ƏDƏBİYYAT SİYAHISI:

1. Metodika və pedaqogika. Bakı 2024. s 66-67.
2. V sinif təsviri incəsənət dərsliyi. Bakı 2020. 80 s.